

המציינות היהודית

א - כב אלול תשס"ו • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות ברומניה

אירוע לציון יום הולדתו של הרב הראשי מנחם הכהן, מנהיג רוחני מסור לקהילתו

ראש השנה ויום הכיפורים תשס"ז

עמוד אחד בגיליון זה מוקדש לחגים, ראש השנה ויום הכיפורים תשס"ז. מובאות בו הברכות השלוחות לשנה העברית החדשה לקהילותינו על ידי יו"ר הפדרציה חבר הפרלמנט ד"ר אורל ויינר והרב הראשי מנחם הכהן. כמו כן, מתפרסמים

קטעי דרשות של הרב הראשי המנוח ד"ר יעקב יצחק נימירובר, שהופיעו באנתולוגיה של מאמרי המלומד הגדול בהוצאה "הספר". אלה דברי הגות המציגים את המימדים הרוחניים והגשמיים של יום הדין ויום הכפרה.

הוד מעלתו הרב הראשי מנחם הכהן, מחנך יקר, רועה רוחני של הקהילות היהודיות ברומניה חגיגת יום ההולדת של הוד מעלתך מסכה לנו שמחה רבה ובה בעת מאפשרת לנו להביע לך את הכרת התודה שאנו רוחשים לך, בעבור השתתפותך העקבית בחיינו הקהילתיים והזהות הקיימת בין פעילותך ובין המסר הרוחני שהנך מעניק: האמונה בכל הלב באלוהות, בה' אלוהינו, והאמונה האינסופית באדם. זכות גדולה נפלה בחלקך של הקהילות היהודיות ברומניה ובחלקן של הפדרציה והנהגתה, היכולות ליהנות מנוכחותך כמדריך רוחני, כמורה דרך לפולחן היהודי וכמטיף מצוין למען תורה האמתית - צירוף שאינו ניתן לניתוק בין לימוד ודרך חיים מכוונת היטב. נראה כי עתה, לרגל ציון יום הולדתך, טוב שנזכור פרקי תהילים של דוד המלך. נרשה לעצמנו לאמור, בהשאלה, כי אלמלא התורה, הרי שלא יכול היה להימצא בתוכנו עבדה הנאמן, הרב הראשי מנחם הכהן, המזמן לנו מקור בלתי נדלה של עונג, בטוב לב ובדרכי שלום. אנו מאחלים לך שנים רבות וטובות, שנות שלום, הגשמה והישגים לרוב, יחד עם יקיריך. עד מאה ועשרים!

חבר הפרלמנט ד"ר אורל ויינר יו"ר פדרציית הקהילות היהודיות ברומניה

בתפילת שחרית שנערכה ב- 26 ביולי השנה בבית הכנסת הכורלי, צוין גם יום חגו של מנהיגנו הרוחני, הרב הראשי מנחם הכהן. קריאתו לאהבת הזולת, בפירוש שהתייחס לתשעה באב, זכתה לתהודה מיוחדת במינה בקרב הנוכחים. במפגש שנערך בספריית ה"טמפלול קוראלי" הושם הדגש על השפעתו החיובית של בעל השמחה על קהילתנו. הדבר בלט בדבריהם של יו"ר הפדרציה ד"ר אורל ויינר, היועץ יוליאן סורין, מנהל המרכז אינג' אוזי לאזאר, היועץ יוליאן סורין, מנהל המרכז הרפואי של הפדרציה בעיר הבירה ד"ר אלכסנדרו אליאס, יו"ר פורום בני ברית זיוזה יאקובסקו, סגן יו"ר הוועד להנצחת השואה ד"ר ליביו בריש, סימונה ברנר מישראל, חבר הנהגת הפדרציה ארווין שימשנון ומתאמת המחלקה לזהות יהודית מירלה אשמן. לשבחים זכה הרב הראשי גם בדבריהן של חברת הנהלת הפדרציה אירינה קאז'אל, חברת הנהלות של קהילת בוקרשט ופורום בני ברית אנט ויינר והעיתונאית יואנה ניצסקו. גם הברכות בכתב, הפרחים, התשורות ותעודת ההצטיינות, הביעו את הכרת התודה שרוחשת לו הקהילה. דברי התודה שהשמיע הרב הראשי העניקו להתכנסות ערך מוסף של נשמה יתירה.

ישראל במלחמה ולאחריה

ביוזמת אינג' טיבריו רוט, יו"ר ההתאגדות הציונית ברומניה, 14 משתתפים מרומניה נטו חלק ב"משלחת הזדהות עם ישראל" שהתקיימה בין 7-9 באוגוסט מטעם ההסתדרות הציונית העולמית. במשלחת היו נציגים מטעם פדרציית הקהילות היהודיות ברומניה, התנועה הציונית ברומניה והארגון להנצחת השואה, וכן השחקנית מאיה מורגנשטרן ועיתונאים מן העיתונות הכתובה והטלוויזיה. בדרך זו ביקשו בני הקהילה היהודית ברומניה להביע הזדהות עם הסבל שנגרם לאזרחי ישראל במלחמה נגד ארגון הטרור חיזבאללה. בזמן ארגון הפדרציה, ארגון בני ברית וקהילת בוקרשט, הפגנת הזדהות גדולה עם ישראל, שנערכה בבוקרשט. השתתפו שגרירת ישראל ברומניה ד"ר רודיקה רדאן גורדון, חברי הקהילה, אנשי אקדמיה, אישים משדה התרבות ואנשי כמורה רומנים, ידידי יהודים. העיר חיפה הייתה בין המקומות שפקדה המשלחת, ובה יכלו חבריה להיווכח במקום עצמו בנזקים שגרמו טילי הטרוריסטים. במרכזי הנוער בערים לוד וראשון לציון ובקריית יערים פגשו משתתפי "משלחת ההזדהות עם ישראל" ילדים נמלטים מצפון הארץ - יהודים, ערבים ישראלים, בני פלשמונה - שפוננו על ידי השלטונות למקומות בטוחים. המשלחת קיבלה מידע גם על הטרגדיה של ילדי העיר הדרומית שדרות, הסובלת זה שש שנים מהפגזות בטילי קאסאם על ידי הגיהאד האסלאמי.

סמינריונים לדור הביניים במישור המחוזי ובמישור הארצי

• גאלאצי 21 - 23 ביולי 2006
• סינאיה 1 - 3 בספטמבר 2006

הסמינריונים המיועדים לדור הביניים שאורגנו על ידי הפדרציה (סגן היו"ר אינג' פאול שוורץ, האחראי על דור הביניים רודי מרקביץ והפסיכולוגית סטיאנה זאדוניה) נתאפשרו במימון הגוינט. מרצים-מנחים היו ד"ר ליא בנימין וד"ר הרי קולר, שניהם חוקרים במרכז התרבות של הקהילה. הנושאים העיקריים שהועלו לדיון נגעו בתפקיד האישיות בתולדות יהדות רומניה, בזרמים דתיים, פוליטיים-חברתיים ותרבותיים ביהדות, בזהות יהודית, בשלבים חברתיים-פוליטיים בתולדות יהודי רומניה ועוד. הסמינריון המחוזי בגאלאצי הוכיח כיצד ניתן לממש משימה באופן מושלם גם בכוח אדם מצומצם, אך מגובש בצוות חזק המשקיע את נשמתו בכל מעשיו. בסמינריון הארצי בסינאיה היו שתי הופעות בכורה: • הופעת הבכורה של סמנכ"ל תוכנית גוינט לרומניה שרלי ישראל סאבאג, במעמדו כנציג קבע של הגוינט ברומניה • שיעור בנושא שיווק קהילתי שניתן על ידי יו"ר הפדרציה חבר הפרלמנט ובעל תואר דוקטור בכלכלה אורל ויינר. היו אלה סמינריונים חשובים בותר, בשל ערך הידע הרב שקיבלו המשתתפים, יחד עם חילופי ניסיון בין-קהילתיים והידוק קשרים בין-אישיים.

החל בגיליון הנוכחי של עיתוננו נפרסם בכל גיליון וגיליון מדור - ולפי הצורך אף עמוד שלם - ובו אירועים מתוך יומן העבודה של הנהגת הפדרציה של הקהילות היהודיות ברומניה. בתקופה שבין 12 ביולי ו- 25 באוגוסט השנה ביקר יו"ר הפדרציה חבר הפרלמנט ד"ר אורל ויינר בקהילות הערים פלושטי (בחברת אינג' אלברט קופפרברג), קראיובה (בחברת פרופ' ד"ר ארכיטקט טיבריו בנדק, מנהל מדור רכוש), קונסטנצה (בחברת סגן יו"ר הפדרציה אינג' פאול שוורץ ומנהלת מחלקת מורשת רודיקה

מתוך יומן העבודה של הנהגת הפדרציה

בוק), בוטושאני, דורוהוי, טארגו מורש ובקהילת יהודי ספאנטו גיאורגה. כן זכו לביקור מרכז הנופש והמנוחה בבורסק והישובים קומאנדאו ובלאז'. בכל מקום נעשו הערכות בנוגע לבעיות של שימור המורשת והוסכם על מדיניות לקביעת דרכי השימור הטובות ביותר של בתי הקברות ובתי הכנסת. יו"ר הפדרציה נפגש עם הצעירים הלומדים בסמינר ליהדות ולתולדות ישראל בקריסטיאן והשתתף בפסטיבל "פרו-אטיקה" בסיגישוארה. במהלך ביקורו בישראל נפגש סגן יו"ר הפדרציה פאול שוורץ עם שגרירת רומניה בישראל ד"ר מאריאנה ואלריה סטיוקה ועם ח"כ משה שרוני, יו"ר ועדת הכנסת לענייני בריאות, עבודה ובעיות סוציאליות.

אנשים בני זמננו

עמודי העיתון המוקדשים ל"אנשים בני זמננו" מציגים שלושה אישים בעלי עיסוקים שונים. הפסלת זיאנה גרטלר זלמן שוטחת לפנינו את האידיאל האמנותי שלה, יצירותיה, ידידיה, עמיתיה ומשפחתה. מריוס רוזנפלד, יו"ר קהילת פטרושאני, הוא אחד היהודים המעטים שעסקו בעבודה מתחת לפני הקרקע ועד היום הוא ממשיך להיות קשור בעבודה במכרה. הוא מספר על חייו, על הסיבות שהביאו אותו לאחר שעשה קריירה בתור מאמן בטניס שולחן להפוך לכורה, על העבודה במקום כה מסוכן וכן על הבעיות שבהן נתקלים יהודי פטרושאני. שתי הכתבות הנ"ל הן חלק מאוסף ההקלטות של "פונטקה ר.א.". איש האקדמיה פרופ' ד"ר קארול פרידמן, המופיע גם הוא בעמודים אלה, משמש כיו"ר קהילת יהודי קונסטנצה. הוא מביע את דעותיו על משמעות תפקידו של יו"ר קהילה. לדבריו, מעבר לטיפול בבעיות שוטפות, על יו"ר כזה להיות המקשר בין היהודים לחברה הסובבת, על מנת להציג לפניו את האמיתות בדבר היהדות.

בעמוד המיועד ליהדות אנו מגישים הרהורים תנכיים שנרשמו על ידי אינג' ברוך טרקטין בין 23 בספטמבר ל- 14 באוקטובר, דברי תורה וכמו כן שני דיוקנאות: "חוקר היהדות מוזס גאסטר, הוא החוקר הגדול הראשון של הפולקלור ברומניה", ו"יודי האישיות השנויה במחלוקת א.ל. זיסו" במלאת 50 שנה לפטירתו. סברנו כי דמויות האישיות האלה מאירות על חלקים ניכרים מתרומת היהודים לתרבות ולציביליזציה הרומנית ולהומניזם הכלל-עולמי.

"דאצ'יה". העיתונות הישראלית בשפה הרומנית ציינה את האירוע. בלווייה, שנערכה בישראל, השתתף מטעם הפדרציה היועץ עו"ד יוליאן סורין. בבית הכנסת הקורלי בבוקרשט נערך טקס לציון יום השלושים למות הרב. בגיליון זה אנו מפרסמים מובאות מתוך מאמרים שהופיעו בעיתונות הרומנית והישראלית, זיכרונות ופירושים על חיים ויצירה עתירי סמליות, כמו גם קטעים מ"מחברת תרבות" של עיתוננו המוקדשת לאישיות המזוהה בקרב יהודי רומני: "שפרן, מבני האלמוות".

שפרן, מבני האלמוות מעברו לחיי נצח של ד"ר אלכסנדר שפרן ז"ל, שהיה הרב הראשי ברומניה בשנים 1939 - 1947 וכן חבר כבוד באקדמיה הרומנית ומלומד אירופי מן השורה הראשונה, צוינה בעיתונות העוסקת בענייני תרבות ברומניה. אגרות תנחומים נתקבלו בפדרציית הקהילות היהודיות ברומניה מאת המלך מיחאי הראשון ומאת ראשי הלשכה הלאומית הגדולה

